

Εκάτι P̄sl ntá Bo Hibru

Yesu achá baremé kep̄nti abhen nku nsí

¹ Ndũ mpok ane áfuéré ansem, Mandem áfuet nyaka ntá baremé kep̄nti bhi ndu berem kepi ntá bachĩmbi bhese. Akú nò ndõn ne ndõn ne ndũ beyã babhi. ² Ke ndũ manywõp ane echõn, ané achí kekwōt ne ngwenti mmik, afuét chi ntá Mõywi ke ãrèm kepi ntá yese. Yí ke Mandem ákú bé ámbák mmu ane menyĩn menkem bébhõjõ bebhak ebhi. Ne afuét chí ntá yi ke ãghoko yẽntiki enyĩn. ³ Yí amúét kẽ keném Mandem kètõn krojorõn ne enyũ mmu Mandem achi, nkúbhẽ enyu mmu wu ke yi achi. Eyõn eyi ebhõn betan ne yõ ke yi ásõt bekem mmik nkem. Mpok yi ánáná bekũ enyĩn ene ékũ Mandem amfojori bebũ bho be mámbák pépép besí bhi, akó amfay achõkõ ebhẽ awónem Mandem mmu ábhõjõ betan menkem.

Mmõ Mandem abhõn betan menkem

⁴ Ndu echi nò, Mandem akũ bé Mõywi ánychá boángel nkúbhẽ mbõ enyũ nnyén enen yi áchyé yi necha enen boángel. ⁵ Yẽ ángel apú ane Mandem ághátí yi be, “Wõ, õchí Mõwa, ne echõn nchí rem be ndõp Etaye.” Ne yẽ chí béréme be, “Chõn mbak Etayi ne ómbak Mõwa”, abhíkí rem ntá boángel. ⁶ Ne yẽ chí mpok Mandem átó Mmõ mbi ywi fá amik, arem chí bé boángel abhi mankem mányché Mõywi kenókó. ⁷ Èti boángel, yi ãrèm bé ákũ bõ mambak mbõ mbúép, ákũ bõ betok abhi mámbák mbõ bárí-ngo. ⁸ Ke ntá Mõywi arem chi be, “È Mandem, kefõ eke kébhíkí bhõn ngwenti. Mpok ókèm bõbhẽ, ókũ nò enyu ene echí

chak. ⁹ Ɔkɔŋ menyɪŋ ebhén bechí chak ne ɔpap epɪŋ ene bo bapu bhɛere bebhé. Me Mandem ywe nkɛ ye wɔ ɔmbónɔ maɲák mbɔnyune nchyé wɔ kenókó ekén kéchá eken mamɛere bhe mankem.” ¹⁰ Mandem apɛt arem ntá Mɔywi be, “Wɔ, Acha, ke ɔghókó mmik ndũ nebhɔnet. Ne yɛntiki enyɪŋ ene echi amfay, chí awɔ-betik aywe. ¹¹ Menyɪŋ ebhen menkem béfɛère fɛet, ke wɔ ɔbhíkí bhɔŋ ngwenti. Chɔŋ bó menkem ménkɔk mɛndɔp mbɔ besi nden. ¹² Chɔŋ ɔmpɛt bhó ɔmfere mbɔ besí nden ebhen mmu áwùpsi, ke wɔ ɔchí enyumɔt mpoknkem, ne nepém ene nebhíkí bhɔŋ ngwenti.”

¹³ Ke ntiki ángel Mandem ánánɔ ághátí yi be, “Chɔkó fá ebhě awónem awa kɛpate nkɛ bõmpap abhe mándɔp mbɔ enɔk ene ɔnyàŋa bekaak are?” ¹⁴ Pú bó mankem bachi chi befónó ebhen békɔ betik ebhi ne Mandem átò bhɔ be mankwak bõ abhen yi ábhónó bereme?

2

Bo báké rɔ mbɪ nepém máném ebhi

¹ Ndu echi yě nɔ, sébhɔŋ besɔt mpok sémbɛere menyɪŋ ebhen sɛnánɔ séghókó be séké rɔ bhɔ senem ebhi. ² Tɛndu menyɪŋ ebhen bɔángel bareme bechi nyaka tetɛp, ne yě agha ane abhíkí bhɛere bhɔ ne mmu ane átàn ntí, abhɔŋ nyaka ntɛmsi ane ákwáy ne yi, ³ ná sékwày bebɛe ntɛmsi ane átɔwɔ mbák sémbɔyak erémé nepeme ane Mandem áyànɔ bérépémé bhese? Mbɔŋ Yesu Acha ke áyámbi berem kɛpɔɔɔŋ ɛti nepeme ane Mandem ápème bhɔ, ke bo abhen bághókó bákɛ bese sendɪŋi be echi tetɛp. ⁴ Mandem are tónɔ berɪŋ, ankɛ nɔkɔ menyɪŋí maknkay menyɪŋ ne menyɪŋ ndu betɔŋ nkɔwɔ bé bechí tetɛp. Are fɛét nkɔwɔ ndũ akap ane Ɔfónó Bedyere áchyè bhɔ, békónɔ nkaysi yi.

Yesu ke atɔŋ bese mbi nepém

⁵ Puyě ntá bǝángel ke Mandem áchyé betan amfay mmik ane sérèm né be átwò ansem. ⁶ Básiη nebhuérfu amem Ekáti Mandem be, “Mandem Acha, nkwaηwan chí agha ane óre kaysi yi? Mmu ane áfú ntá Mandem chi agha ane óre fyε ntí ne yi? ⁷ Ndũ mómbiηí mpok, óséptí yi be bǝángel máncha yi. Oku ye yí ámbóη keném ne kenókó mbǝ mfo. ⁸ Okhyé yi betan amfay yěntiki enyiη.”

Berem be báchyε yi betan amfay yěntiki enyiη étòη be yěnyiη ébhíki rǝp ene epu antené-yi. Ke sébhíki re ghǝ be yěntiki enyiη echi antené-yi. ⁹ Ke séghò Yesu mmu bákú bǝángel máncha yi ndũ mómbiηi mpok. Báchyé yi keném ne kenókó mbǝ mfo éti esǝηǝri newú. Chi éti berǝndu Mandem ke yi águ éti bo mankem. ¹⁰ Mandem ke ághókó yěntiki enyiη ne yěntiki enyiη echi ntá yi. Ndu áyàn nyaka be beyá bho mámbóη mbi bebhak bǝbhi ne mámbǝη keném, eri nyaka be yi mmu ánéné bho mbí wu ámfuét ndũ esǝηǝri be ankwáy ndũ yěntiki mbi mbǝ mmũ ane ákù bǝ mámbǝη nepém. ¹¹ Yesu mmu ákù bo mambák pépép besí Mandem abhǝη chi amǝt ne bo abhen yi ákú be mambák pépép. Éti yǝ, yi ábhíki bhǝη ntíanwǝp ndu bebhiηi bǝ be, “Bǝma.” ¹² Yi arem ntá Mandem be, “Chǝη ndem éti ye ntá bǝmaya mpok bǝbhe báchémé ndũ nebhuet amǝt, nte besí bhap nchyé wǝ bakak.” ¹³ Apet arem be, “Chǝη nsiki nti ne Mandem.” Ne be, “Ghó mé né, ne bǝ abhen Mandem achyε me.”

¹⁴ Těndu bǝ abhen yi areme nǝ éti yap báchí bak-waηwan, mbǝη Yesu ayíbhíri nyaka arǝp nkwa. Aku nó bé ámfuét ndũ newú anchǝηti betan ebhen mmũ ane ábhóηó betaná newú, nǝ chi Satan. ¹⁵ Enyu eyǝ ke yi ákway nyaka befere bho ndũ becháy newú. Báchí nyaka basem ndũ becháy ebhǝ ndũ nepém enap nenkem. ¹⁶ Séríηi be atwǝ nyaka bekwak chi bebharébhǝ Ábraham, puyě

bəángel. ¹⁷ Abhəŋ ye berəp nyaka mbə bhəse bakwəŋwaŋ ndu yěntiki mbi, bé ámbák mǔngo bachiăkap ane ábhùre bariəp ami besí Mandem ndu betik ebhi ne be ánkway bechye akap éti bebú bǝ mankem. ¹⁸ Těndu yímbəŋ ánánj ábhónj nyaka esəŋəri ne mamə, abhəŋ mbi bekwak abhen mamə átwə ntá yap.

3

Yesu acha Moses

¹ Bǝma, be bho băchi nyánj, mmu ane achi amfay abhínj be be mǎmbak bǝbhi. Kaysí ye ka mmu ane Yesu achi. Yi ke Mandem áto mbə mǔngo bachiăkap ane menyinj ébhen sénókó, mbənyu séghàti bho kponoroŋ. ² Ábhùre nyaka bariəp ami besí Mandem mmu áyábhé yi be ambak mǔngo bachiăkap ne mǔnto nkúbhé mbənyu Moses nkwo achi nyaka mmu ane ábhùre bariəp ndú betik ebhi amem ekere Mandem. ³ Yesu ke Mandem ásóré be abhəŋ bebəŋ kenókó ancha Moses, nkúbhé mbə enyú mmu ane áte eket ábhónj kenókó acha eket ene yi ate. ⁴ Mmu ke áte yěntiki eket, ke Mandem ke ághókó menyinj menkem. ⁵ Moses achí nyaka mmú tetep ndu betik ebhi mbə mübetok amem ekere Mandem. Betik ebhi béte ndú menyinj ebhen Mandem ábhónj nyaka beku bo mándinj ansempok. ⁶ Ke mbák chi Kristo, ákem eket Etayi ne nti nemət mbə Móywi. Ne bese bǝ Mandem séchí bo eket eyi enkem mbák sénté kpirí ndu menyinj ebhen sésíkí nti ne sébháka nti are ne sédèp awə anti be chəŋ sémbəŋ bə.

Bǝ Mandem ne nneywəmmət enen yi áchyè

⁷ Băbhəŋ ye beghok enyinj ene Efónj Bedyere árəm mbə enyú echí amem Ekáti Mandem be, “Echəŋ, mbák mǎngok Eyəŋ eyi, ⁸ bǎké gwət bati amem mbənyu bachĩmbi bhəka bágwóré nyaka bati yap ne Mandem mpok bágħàp amem

baso. Bátàŋnti ne me ne, mamə me. ⁹ Mámó me amem baso enyu eyə, ne bágħó menyiŋ ebhen nkú néntí enap ndũ mamié besa bepay. ¹⁰ Ĕti yə nti nébé me ne mkpáká bobhə, ndem be, ‘Batĩ yap ápòkə bhə ebhi mpoknkem, ne bábħíkí riŋi mbi wa.’ ¹¹ Njiki ndũ beběnti be, ‘Bápú kway bechwe ndũ neywěmuet ena wáwák.’”

¹² Bǒma, sət ka mpok be ndũ nkwo yweka, yě mmu áké bhak ane ábhóŋó ebéptí nti, ne akeka bésíki nti ne Mandem, ényu ené yi arə mbi Mandem mmu achí nepém. ¹³ Semtí nókó ka bati yěntiki nywəp be bebú beke rwo mmũ yweka ántàŋnti ne Mandem. Kə ka nə, yěntiki mpok, ené nywəp néchák nébhúét enén bábħiŋi be, “Echəŋ.” ¹⁴ Sébhəŋ ákóré ndũ enyiŋ ene Yesu Kristo ákú nta yese mbák séndók ambi bete kpirí ndũ nesikínti enen sébhóŋó nyaka ne yi ndũ nebħənet. Sébhəŋ beka nə te ndũ ngwenti. ¹⁵ Bǎké ghəkəntik enyiŋ ene bárémé nyaka be, “Echəŋ, mbák mǎngok Eyəŋ eyi bǎké gwət bati amem mbə enyũ bachĩmbi bhəka bátàŋ nyaka ntí ne Mandem.” ¹⁶ Bə agha bágħókó nyaka Eyəŋ Mandem yě nə, bátàŋ nti? Pú bo Moses abhen yi áfú nyaka etək Íjip ne bhə? ¹⁷ Bə agha bákú nyaka Mandem ambe nti ndũ mamié besa bepay? Pú bo abhen bákú bebú, ne bágú amem baso? ¹⁸ Ne mpok Mandem áyíkí arem be, “Bápú kway bechwe ndũ neywěmuet ena wáwák”, ntiki bho yi árémé nyaka nə ĩti yap? Pú bǒ abhen bápú ghok nyaka yi? ¹⁹ Séghə ye be bápú kway nyaka bechwe ndũ neywěmuet Mandem mbənyune bábħíkí noko nyaka yi.

4

¹ Bariəp amen Mandem afyé tesáy be chəŋ bǒbhi mǎnchwe ndũ neywěmuet eni abhúét. Sebħəŋ ye besət mpok be yě mmu yweka ake bhak ane bárem ĩti yi

be abhiki kway mmu ane achwe ndũ neywěmuet eno. ² Séghok nkwo Mbok Ndíndí nkúbhé mbə enyũ bo abhen tentep bǎghókó nyaka. Ke enyih ene bə bǎghòk éke kwak bhə mbənyune bati yap apu nyaka are. ³ Ndiere bese bho sénókó ke séchwè ndũ neywěmuet eno, puyě bə abhen bǎbhíkí noko. Ke Mandem árém nyaka ěti yap be, “Njíkí ndũ beběnti ebha be, ‘Bápú kway bechwe ndũ neywěmuet ena wáwák.’ ” Mandem arem nə yěndu ánáń ánáńá nyaka beghoko nebhuet neywěmuet eno ne yěntiki enyih ene yi ati beku te mpok ane yí ághókó mmik. ⁴ Sérinj be echi enyu eyo mbənyune, ndũ nebhuérefu amem Ekáti Mandem, bárem ěti nywəp enen nejwi tándrámət be, “Mandem anańa nəkə beku yěntiki enyih ene yi abhəń nyaka beku, aywe mmúét ndũ nywəp enen nejwi tándrámət.” ⁵ Ndũ nebhuet achak amem ekáti eyi, Mandem apet řem nyaka be, “Bó bápú kway bechwe ndũ neywěmuet ena wáwák.” ⁶ Mbi ane bǎchwè ndũ neywěmuet Mandem abhuét ye fúú. Ke bo abhen baghoko Mbok Ndíndí mpok eyo bǎbhíkí chwe are ěti netanjánti enap. ⁷ ěti yo, Mandem afyé mpok achak ane bǎbhinj be, “Echəń”. Debhít ke ákú sérinj nə mbənyune Mandem afuét nyaka ntá yi tentep arem menyih ebhen mánánj bǎrémé be yi arem be, “Echəń, mpok bǎghoko eyəń eyi, bǎké gwət nti.” *

⁸ Mbə bo abhen Jóshua ásóré achwe etək Kánán ne bhə bǎbhəń nyaka neywěmuet tetep, mbə Mandem abhíkí pere rem ěti mpok neywěmuet achak. ⁹ Eyə étəń ye be nywəbhé neywěmuet nechak nebhuet ambi ntá bo Mandem. ¹⁰ Yě agha ane áchwe ndu neywěmuet Mandem, řywěmuet ndũ betik ebhi mbə enyu Mandem ábhəń nyaka neywěmuet mpok ánáńá beghoko mmik. ¹¹ Sénú ye

* 4:7 Bégwət nti ndũ ndóń ane, chi ménísi beku enyih ene Mandem árém ndũ Eyəń Eyí.

bechwe ndũ neywěmuet enə be enyũ netarja ntĩ bo Israel néké kũ yě mmu ywese ankwen.

¹² Dĩńĩ ká be Eyoŋ Mandem echi nepém ne ebhəŋ betarj. Échap echa yěntiki akparenja nsem epay. Échwè tɛ ndũ nebhuet ane nepém nkwań néchem ne efóŋó eyi. Échwè mmu anti éntəŋ menyij ebhen yi átí beku. ¹³ Yěnyij épú bhésé bhésé besí Mandem. Yěntiki enyij ene yi aghoko echi kponoroŋ besí bhi. Ntá yi ke yěntiki mmu ywese ábhóŋó berem ntí ane yi ákú yěntiki enyij ene yi ákú.

Yesu ke achi mŭngo bachiäkap ywese

¹⁴ Séghə be sebhəŋ mŭngo bachiäkap ane ákó áchí amfay ne Mandem. Yí chí Yesu, Mmə Mandem. Séndók ye ambi bekem sayri menyij ebhen sénókó ěti yi. ¹⁵ Mŭngo bachiäkap ywese chi mmu ane ághə bhese ntínso ndu menyij ebhen bébè bhese mmuet mbənyune yímbəŋ abhəŋ nyaka mamə menyu ne menyu, Yě nə, ake kũ bebú. ¹⁶ Séndók ye kekwət kebəŋ becháy ntá Mandem mmu achi ndũ enəkó kefə eyi. Achí Mandem berĩndu ne chəŋ angó bhese ntínso, antəŋ bhese berĩndu ebhi ndu bekwak bhésé ndũ mpok ane séchébhé enyij.

5

¹ Bo báyàp yěntiki mŭngo bachiäkap ndũ nkwo wap, mámbure, yi anku nəkə betik Mandem ndũ ntí wap. Yi ke ásət ye akap ane bho ne akabhénja nkwo ánychè nəkə ntá Mandem ěti bebú bho. ² Arĩńĩ ndu ákəm sayri bo abhen bábhiki rińi yěnyij ne abhen babhəŋə bekwéné těndu yímbəŋ ábhóŋó nkwo beyă bekwene besí Mandem. ³ Abhəŋ ye bechye nəkə akap ěti bebú ebhi yímbəŋ, nkúbhé mbə enyu áchyè akap ěti bebú bo abhen yi áté ndũ ntí wap. ⁴ Yě mmu ápú chyé mmuet kenókó andem be yi ákway bebhak mŭngo bachiäkap. Mandem ke áyap mmu, anku

yí ambak mŭngo bachiäkap nkúbhé mbə enyu áká nyaka ne Áron.

⁵ Nkúbhé enyŭ yə ke echi ne Kristo. Puyě yímbəŋ ke áyóŋó nyaka mmuet bé ámbák mŭngo bachiäkap ambəŋ kenókó nchiapak. Mandem ke ábhíjí yi, arem be, “Wə, ŋhí Mówa, ne echəŋ nchí rem be ndəp chi Etaye”.
⁶ Apet árəm nebhuet achak be, “Chəŋ ómbak nchiapak mpoknkem mbə enyu bárémé nyaka ěti Melkísedek.”

⁷ Mpok Yesu achi fá amik, aríjí nyaka be Mandem abhəŋ betəŋ beku newú nemfuet yi ansem. Anikmuet ne nti nenkem kpát eyəŋ eyi ere ko amfay, babhese ansep nəkə. Mandem aghok nenikímuet eni mbənyune aséptí nyaka mmuet, anchye nəkə Mandem kenókó. ⁸ Yí achi nyaka Mmə Mandem tetep, yě nə, aghók beghok Mandem ndŭ besəŋəri ebhen yi ághò. ⁹ Mandem ánárjá nókó beku yi ankway ndŭ yěntiki mbi, ayibhiri arəp mmu ane áchyé nepém enen nebhiki bhəŋ ngwenti ntá yěntiki mmu ane ághòk yi. ¹⁰ Mandem afyé yi ambak enyŭ mŭngo bachiäkap ane Melkísedek achi nyaka.

Sət ká mpok be yě mmu áké rə mbi Mandem

¹¹ Mbəŋ beyă menyiŋ bechak ebhen nchí kway berem ěti Yesu mŭngo bachiäkap ywese. Ke chi menyiŋ ebhen bébè mmuet beku be mǎnjwimem tĕndu bǎrəbhé chi bo abhen bapu kem enyiŋ ayak. ¹² Yĕndu bǎchi bo abhen bǎbhəŋó bebhak batəŋ Eyəŋ Mandem néne, nté yeka átəŋ be bǎbhuet chi bo abhen mmu ábhəŋó betəŋ menyiŋí mbi ebhen mmu ábhəŋó beghək ěti Eyəŋ Mandem. Bǎchí mbə mǎmbə abhen bǎbhuet menyu chi nébhi. Bǎpú mbə bə abhen bǎkwáy menyie nenyié mbəŋ. ¹³ Mmu ane ányù chi ami, ábhíkí bhəŋ eka ndu beríŋi enyiŋ ene echi chak besí Mandem mbənyune achí mmó. ¹⁴ Nenyié mbəŋ nechi

chi ntá baseansi. Bó ke mánáη bághókósi mmuet ne báriηi ewupsi ene echi ndũ enyíη ene erí ne ené ébhébhé.

6

¹ Séndó ye beyíηi nókó chi ndiere menyíηi mbi éti Yesu Kristo, séndók ambi ndu bechak be sénséné ndũ nejwímem enese. Sébhíki pere bhəη besət mpok berem éti menyíη ebhen békémé neka enese mbə ebhen bérəm be mmu abhəη betiknsem ndũ bebú ebhi, andə beku bebépti menyíη ebhen bétwə yi chi ne newú, ne be mmu abhəη beka ne Mandem. ² Ne be bábhəη besət mpok berem éti nejwiti, ne éti epíη ménýáηa bho amó anti, ne enyũ mbúré Mandem ákú bawú mámpétnsem ndũ nepém, ne éti netáη ane mbúré bátəη bo mámkpət manyé yap ndəη amət ndak amay. ³ Sébhíki bhəη bétíηi ndũ menyíη ebhə. Chəη séndók chi ambi mbák échi enyíη ene Mandem áyay. ⁴ Sébhəη beríηi be bápú kway beku mmu ane arə mbi Mandem be ámpet antiknsem ndũ bebú bhi. Nchí rem éti enyũ mmu ane mánáη bákú amík ánéné yi, aghó akap ane Mandem áchyè bə bhi, ne Efóηó Bedyere abhak ne yi nkwo. ⁵ Ndũ nepém eni, anáη aghə nkwo berí ebhen béfũ ndu Eyəη Mandem, aghó betəη ebhen ébhək chəη ndũ nejókó mpok enen nétwə ansem. ⁶ Mbák mmu wu ántáη ntí ne Kristo, bápú kway beku yi ampet antiknsem ndũ bebú ebhi, tēndu yi achi mbə mmu ane apet ágò Mmə Mandem ndũ ekotákátí, anchye nókó yi ntíánwóp besí bho, ene eyə étwə yi chi ne ménémé.

⁷ Mandem áyet mmik ane ányũ manyier amen ákwèn are, ankə nenyíé néngó, nenchye mbwət ntá mmu ane ákwájá yə. ⁸ Ke mbák mmik ágò chi bōmenək ne tákə nsense, nə yə abhíki rí, árəp chi mmik ane báchəηti chəηti, ne ndu ngwenti, mánsəη yə səη.

⁹ Abhen ekəŋ, yěndu mérèm nə ne bhe, mbəŋ nti ne bhe bé bākù chi berítí menyiŋ ebhen békò ndəŋ amət ne nepeme ane Mandem ápème bhe. ¹⁰ Mandem achi chak mpoknkem ne apu kway beghəkəntik betik ebheka ne ekəŋ ene bătórjó yi ndü bākɔ̀wək bati bönkɔ̀wə ne bärəŋ ambi bekə nə. ¹¹ Ne séyàŋ be yěntiki mmu ywəka ándók ambi betəŋ nkúbhé nti enə te ndü ngwenti, ne bápú nók chəŋ bebhəŋ menyiŋ ebhen bəbhaka nti be chəŋ mǎmbəŋ. ¹² Mpu yaŋ mǎndə abhət ánkém be. Nchí yaŋ chi be mǎnkoŋo eriŋ ene bo abhen mánókó, ne bábəŋ ekébhénti ne bágħaka ndü nté ane bábəŋ menyiŋ ebhen Mandem afyé bariəp bechye.

Bariəp Mandem apú kwén

¹³ Mpok Mandem afyé Ábraham bariəp, ayiki ndü nnyén eni yímbəŋ, těndu yě mmu apu ane acha yi be yi ánkɔ̀wáy beyiki ndu nnyén mmu wu. ¹⁴ Ayiki arem be, “Mpu nók béyet wə, ne chəŋ nchyé wə beyǎ bebhárébhə.” ¹⁵ Ábraham ánoŋ ye ne ekébhénti kpát abhəŋ menyiŋ ebhen Mandem afyé bariəp bechye yi.

¹⁶ Nkwǎŋwaŋ ayiki chi ndü nnyén mmu ane acha yi, ne mpok bo bákəm epúítí, mánánj mányú nku, epúítí émay. ¹⁷ Enyiŋ eyə ke ékú Mandem áyíkí nyaka ndu bétəŋ bo abhen bariəp ami achi ntá yap kroŋoroŋ be bó báká enyiŋ ene yi atí bekə. ¹⁸ Mandem akə menyiŋ ebhen bepəy ndu béfyə bhese nti, bese bho sébue séróŋj ntá yi be yi ampeme bhese. Menyiŋ ebhə bepəy bepə wupsi mbənyune yí apú kway besense. Afyé bese nti be seke rə bebhaka nti menyiŋ ebhen yi afyé bariəp bechye bhese. ¹⁹ Enyiŋ ené sebhaka nti are ékəm bese erírí ndü nepém enese mbə enyü ndo ákəm áchwí nebħuet amət kpe mm be nnyén néke pəkó wu. Nebħakántí enese ne Yesu nékú séfuét ekat séchwe te amem mókerə kój, ndü nebħuet bediéré Mandem. ²⁰ Yesu

anáj ayámbi arəŋ are ndü ntí ayese mpok yi áróbhé chi mŭnti bachiäkap ane mpoknkem mbə enyü bárémé nyaka ěti Melkísedek.

7

Menyiŋ ebhen beyiŋi Melkísedek nchiakap Mandem

¹ Melkísedek-ne achi nyaka mfə etək Salem ne nchiakap Mandem Acha. Ábraham anu nyaka ne beyă bafə awáy bhə. Mpok yi áfú ebhñenu ápətnsem, Melkísedek atemeri yi, ayét yi. ² Ábraham akəre menyiŋ menkem ebhen yi áfú ebhñenu ne bhə ndu baru byo, achye yi ndu amət. Nnyén Melkísedek enə néte ndü “Mfə ane ákə menyiŋ ebhen bechi chak.” Achi nkwo Mfə Salem, nə chi “Mfə ane áchye kpák.” * ³ Ekáti Mandem ébhíkí rem yěnyiŋ ěti etayi ne máyi ne nneréket ywi ne mpok ane bábhé yi. Ne nepém eni nébhíkí bhəŋ ngwenti. Achí nchiakap Mandem ngwenti ti mbə Mmə Mandem.

⁴ Ghó ká enyü nném mmu yi achi nyaka! Yěndu Ábraham achi nyaka chi mbi ane bo Israel, akóré menyiŋ ebhen yi áfú ebhñenu ne bhə ndü baru byo, achye yi ndu amət. ⁵ Mbək bebhárəbhə Lévi bachi bachiäkap Mandem. Ebhé Moses éghàti bhə be mánsət ndü menyiŋ amət ndü ane byo ntá yěntiki mmu Israel, yěndu bə ne bo Israel mankem bachi bebhárəbhə Ábraham, nə chi bə nneréket amət. ⁶ Ke Melkísedek mmu ápú nyaka mbəŋ mmŭ nneréket Lévi asət nyaka enyü akap wu nə Ábraham áchyé yi, ayét yi mmu Mandem afyé nyaka bariep ne yi. ⁷ Yěntiki mmu aríŋi be mmu ane áyet ntí ke áchá mmu ane yi áyéré. ⁸ Beyiŋi bachiäkap abhen bachi bebhárəbhə Lévi, bó mankem abhen básət akap ane ndu-amət ntá bho, bágù

* 7:2 Hibru: Mélek chi “Mfə”, tsedek chi “chak”, Salem chi “Kpák”.

mbɔ yěntiki mmu achak. Ke béyíjɪ Melkísedek, mmu ásóré nyaka nkwɔ akap wu, Ekáti Mandem étɔɔ beɛ be nepém eni nebhiki bhɔɔ ngwenti. ⁹ Sékwáy mbɔɔ bérem be Lévi mmu bebhárébhɔ bhi básɔt enyũ akap wu ntá bho, achyé nyaka enyũ akap wu ntá Melkísedek těndu chi-mbi ywi Ábraham áchyé nyaka wu ntá Melkísedek. ¹⁰ Echi enyuyɔ mbɔnyune bábhíkí re bhe nyaka Lévi mpok Melkísedek atemeri Ábraham. Yě nɔ, Lévi ánáj achí nyaka ndũ manɔɔ Ábraham.

¹¹ Mpok Mandem ákù bachiäkap abhen bebhárébhɔ Lévi manchye bebhé ebhen békwáy ne nkwó bachiäkap abhɔ, mbɔ betik ebhap békwáy nyaka beku be bo mámbák chak mbɔ enyũ Mandem áyàɔ, mbú ntí apu ane nchiakap achak átwɔ ane achi mbɔ Melkísedek, ne abhak kekúrí ne bachiäkap abhen nneréket Arɔn. ¹² Mpok nneréket ane bachiäkap áwúpsí, ewúpsí ebhak ndu ebhé nkwɔ. ¹³ Mmu ane bárèm menyij ebhen ěti yi afu chí ndũ nneréket ané achí kekúrí ne ané yě mmu abhíkí re fu are, ne ané ákù betikí Mandem mbɔ nchiakap. ¹⁴ Echi kponɔɔɔɔ be Acha ywese Yesu afu nyaka ndũ nneréket Júda, ne Moses ábhíkí rem yěnyij ěti nneréket wu mpok yi árèm enyij ěti bachiäkap.

Yesu achi nchiakap Mandem mbɔ Melkísedek achi nyaka

¹⁵ Enyij ene epet ékù sengɔ kponɔɔɔɔ be ebhé éyíbhiri, chi netwɔ ane nchiakap achak átwó mbɔ Melkísedek. ¹⁶ Achí nchiakap, puyě chi bekoɔɔ ebhé ene érèm ěti nneréket ane nchiakap ábhóɔ befu are, ke chi bekoɔɔ betaj ebhen nepém eni enen yě mmu apu kway bechɔɔti. ¹⁷ Echi mbɔ enyũ bárémé ěti Kristo be, “Wɔ, achí nchiakap Mandem ngwenti ti mbɔ Melkísedek.” ¹⁸ Ndu berɔɔ ambi, bárɔ esí ebhé mbɔnyune ébhíkí pere bhɔɔ nyaka betaj, ékepere bhɔɔ yěnyij beku ne bhese. ¹⁹ Nti achi be ebhé

yo épú kway bekwak mmu ankway ndu yěntiki mbi besí Mandem. Néne, bátwó ne enyiy echak ene echa bebhé. Yó ke sébháká nti aré ne éyà bhese kekwoť ne Mandem.

²⁰ Enyiy echak ene séghò ěti nchiakap wu chi be Mandem anyu nyaka nku be Yesu ábhák nchiakap. Yě nchiakap achak apú, ane mányú nku ěti yi. ²¹ Ntá Yesu ke yi áyíkí mbò enyũ Ekáti Mandem éghàti besí be, “Ěta Mandem ayiki, ne apú kway beyibhiri nkaysi yi. Ayíkí, arem be, ‘Ŏchí nchiakap ngwenti ti.’” ²² Nku ane Mandem ányú ěti Yesu enyuyó áťòň be, mpok séghò Yesu, sériňi be yi achi sebhan esen Mandem achye ndu betoň be nku yo atéé acha ane nsí.

²³ Ěwupsi echak echi be, bachiákap abhen mbi baya nyaka ne ntí be báchí nyaka bo abhen newú nékáj bò báké roň ambi ne betik ebhap. ²⁴ Ke mbák chi Yesu, yi ároň ambi beka betik ebhi mbò nchiakap mpoknkem, mbonyune yi apu gu wáwák. ²⁵ Ndu echi nò, yi ákway bepeme yěntiki mmu ane áfuéré ntá yi atwò ntá Mandem ndoň amot ndak amay, těndu yi achi nepém mpoknkem ndu menikmuet ěti yap.

²⁶ Enyũ mũngo bachiákap wu ke ákwáy ye bekwak bese, mbonyune yi achi nyáňá, abhíkí bhoň békwéné, abhíkí bhoň bakwap, achí kekúrí ne bō bebú, ne achí ndũ nebhuéré kenókó amfay. ²⁷ Nti apu ane yi ábhóňó bechye akap yěntiki nywop mbò yěntiki mũngo bachiákap ane mbi. Yěntiki mmu wap áyambi nyaka anchye akap ěti ebhi bebú, ke andok ye ambi beka nò ěti bebú bo bachak. Yesu achyé akap ndoň amot ndak ámány, mpok yi achye mmuet be mango ndu ekotákátí. ²⁸ Ebhé Moses ékù nyaka bo abhen bekwéné béchí ne bhò mámbák bō bagho bachiákap, ke Mandem anyu nku akú Móywi mmu ákwáy ndũ yěntiki mbi mpoknkem ámbák mũngo bachiákap.

8

Yesu ke achi mungo bachiäkap ane Nku Nko

¹ Mbõj ntí-ndak ane sérèm chi be sebhõj enyũ mungo bachiäkap ane áchókó ndũ nebhæéré kenókó ne Mandem mmu ábhõjõ betaj menkem awu amfay. ² Mungo bachiäkap wu ákù betik ebhi amem etem ene echi nyáná, ené mbõj Mandem Acha áté, kebhak chi nkwañwanj. ³ Báfyè yèntiki mungo bachiäkap chi be anchye nõkõ akap ne akabhénya ntá Mandem. Ndu echi nõ, nchiakap ywese nkwo abhõj bébhõj enyij ene yi áchye ntá Mandem mbõ akap. ⁴ Mbõ yi achi chi fá amik, mbæ ápú bhak nchiakap wáwák, tẽndu bachiäkap bachak bachí fá amik abhen báchyè akap bekojo enyũ ené ebhé Moses érèm. ⁵ Betik ebhap bechi mbõ ndikandi ane ákù sèndíní mbõj enyij ene éfakari amem etem ene amfay. Sérinjí be echi nõ mbõnyune mpok Moses ábhõj nyaka bete étèm akap, Mandem aghati yi be, “Õbhõj beghõ be oté etem eyõ mbõ enyu ntõjõ wõ amfay njie.” ⁶ Ke néne, betik ebhen Kristo béchá ebhen bachiäkap abhen Nku Nsí, nkúbhé mbõ enyũ nku ane ákù Yesu ate nenti Mandem ne bho áchá ane nsí, mbõnyune akõ ne nku ane arí áchá. ⁷ Mbõ nku nsí yõ äkway nyaka bekwak bo mambak chak besí Mandem, mbæ ntí apu bebhõj nku achák. ⁸ Ke Mandem Acha aghõ nyaka be békwéné bechí ne böbhi. Èti yõ, arem be, “Mpok ätwò ane nchí nyu nku achák ne bo Israel, ne bö Júda nkwo. ⁹ Nku ane apú bhak mbõ ane nsí nyaka nyu ne bachímbi bhap mpok nsóré bhó ne awó wa mféré etok Íjip. Bábhíkí rõj nyaka ambi bekæ menyij ebhen nku nsí áyanj bõ mankæ. Ékù Acha arem be, ‘Ndu échí nõ, mbíkí pere bhõj mpok ne bhõ. Mmæ Mandem Acha ke nchí rem.’ ¹⁰ Né chi nku ane mënyú chõj ne bo Israel ndũ manywõp ane ätwò. Mmæ Acha nchí rem be chõj mfyé bebhé ebha

βό αντί, nsij bhō amem bati yap. Chōη mbak Mandem awap, ne bō mambak bōbha. ¹¹ Yě mmu apu bhōη chōη betōη nti, ne yě chi nti manō be, ‘Dijí Mandem’, mbonyune bo mankem bárìηi chōη me, bebho amuet ndéndeme bho beghaka amuet maném bho. ¹² Ne chōη ngó bhō ntínso, mfónórí bebú bhap nkepere tik bhó wawak.” ¹³ Nerem ane Mandem árem έti Nku Nkō áτōη be ane mbi abhíkí pere bhōη betaη ne enyìη ene énáηά έfúερέ mpok, yō kepere bhōη betaη, éneμεnem.

9

Enyū báchyè nyaka Mandem Kenókó amem Etem

¹ Nku mbi ane Mandem ányú ne bo Israel abhōη nyaka bebhé ebhen bétōη enyū bo babhōη bechye Mandem kenókó, ne etem ebhak fá amik ene bō báchyè yi kenókó aré. ² Etem eyō ébhōη bōbeket bapay. Ane mbi abhak Nebhuet Bediere. Aré ke enyìη ene epōkō berōηό mkpak echi nyaka, ne bret Mandem. * ³ Nden akóre nyaka móket ane mbi ne ane ansem. Bábhìηi nyaka móket wu be Nebhuet ane achi Nyáηά Áchá. ⁴ Éfémé akap ene bágħákó ne pú ebhak amem móket wu. Amfay éfémé eyō ke básōη nyaka enyìηí eriep ene bábhìηi be ínsens. Ekubhé Nku ébhak nkwo amem. Bákúti yō enkem ne pú. Móte ane mána achi amem abhak amem ekubhé yō. Ntém Arōn enen nétémé beyé nébhák nkwo amem. Bégbáká batay apay ane Mandem ásìηí nyaka bebhé are ke áchye ntá Moses bebhak nkwo amem ekuep eyō. ⁵ Befónó bepay ebhen bágħókó mbo bōángel bebhak amfay ekubhe yō. Bebhap ebhap ményábhe amfay nebhuet ane Mandem áfōηori

* 9:2 *Esé* berōηό mkpak: enyìηi bete berōηō mkpak are.

nyaka bebú bho arɛ. Kɛ sɛpú kway berem yɛntiki enyɪŋ ɛti menyɪŋ ebhen néne.

⁶ Mánájá nókó bebhɛre yɛntiki enyɪŋ ndũ ayi nebhuɛt, bachiãkap báre rɔŋ ndũ móket anɛ mbi, mpok nɛ mpok, ndũ beku ebhap betik. ⁷ Kɛ mũngo bachiãkap aywinti kɛ áchwè amem móket anɛ achi Nyájá Acha ndɔŋ amɔt ndũ mmíé. Nɛ abhɔŋ nyaka bechwe arɛ chi nɛ manɔŋ amen yi áchyè ɛti bebú bhi nɛ bebú ebhen bo bákú kerɪŋi be chi bebú. ⁸ Ɛfóŋó Bedyere àsɔt menyɪŋ ebhen betɔŋ bese be mpoknkem anɛ móket anɛ mbi abhuɛt téé, mbi bechwe arɛ apu bhak. ⁹ Ɛnɛ chí erɪŋ ené ɛtɔŋ bhese ndũ mkpáká mmik anɛ ɛchɔŋ be akap nɛ akabhénya anɛ báchyè Mandem apu kway beku nti mmu nénkwáy ndũ yɛntiki mbi besí Mandem. ¹⁰ Besí menyɪŋ ebhɔ menkem béyɪŋi chi menyɪŋ menyɪe nɛ ebhen menyɪ, nɛ menyɪ menyɪŋ béchák ebhen bo básɔt mánso mmuɛt be báke bhɔŋ bakwap besí Mandem. Menyɪŋ ebhɔ béyɪŋi chi bebhé ɛti mmuɛt nɛ mémay mpok Mandem átwɔ nɛ enyɪ ekɔ.

¹¹ Kristo atwó mbɔ mũngo bachiãkap anɛ ákú berítí menyɪŋ ebhen bétwɔ mémfákári. Achwe amem ekeré Mandem enɛ ékwáy ndũ yɛntiki mbi écha ebhen béchí nyaka fá amik. Puyɛ bo kɛ báté yɔ, nɛ épú ndũ mpáy menyɪŋ ebhen fá amik. ¹² Achwe ndũ móket anɛ achi Nyájá Áchá ndɔŋ amɔt, ndak ámáy. Puyɛ chi nɛ manɔŋ mmén nɛ amen bɔmpɔŋ ké yí achwe arɛ nɛ mɔ. Manɔŋ mi yimbɔŋ ké yí áchyé, nɛ ndũ ákú nɔ aku bhese afere ndũ kesemé bebú mpoknkem. ¹³ Ndũ mpok anɛ áfuéré ansem, básɔt nyaka chi manɔŋ mmén nɛ amen nném mpɔŋ nɛ batwɔŋ amen móngɔ mpɔŋ anɛ básóŋó, mámyakati amuɛt mmu anɛ apú pɛpɛp besí Mandem, be ambak yɛ pɛpɛp. ¹⁴ Mbák manɔŋ nnya ákway nyaka beku mmu ambak pɛpɛp, ná nɛ manɔŋ Kristo, yi mmu achyɛ mmuɛt anɛ

yěnyij ébhiki nyóp ntá Mandem mbə akap ndü betan Efónó mmu achi mpoknkem? Manonj ami abhəj bébhónj beyă betan ndu bekə be bati yese ambak pépép, ne bé séképerε kə menyij ebhen bétwə bhese ne newú. Akú nó bé séndóbhe tok chi Mandem mmu achi nepém.

¹⁵ Nεchye anε yi áchyé mmuet mbə akap enyu εyə ke ákú yi ate nenti Mandem ne nkwa ndü Nku Nkə ndu bekə be bo abhen Mandem abhiñi, mámbónj berítí menyij ebhen yi afyé bariεp bechye bhə, tēndu newú néfééré bho ndü bebú ebhen Nku Nsí. ¹⁶ Ekáti newú-bésu εchi mbə nku. Mbák sékə enyij ene mmu ásíñí arem enyü bábhnónj bekore newú eni, bápú kway bekoño yə krate émbak kroñoροj be yi ánánj ágú. ¹⁷ Ekáti newú mmu ébhəj betan chi mpok yi ánánj ágú, tēndu épú bhəj betan mpoknkem anε mmu anε ásíñí ekáti yə achi nepém. Echi mbə nku. ¹⁸ Éti yə ké manonj ábhónj nyaka berəj amik ndu bekə be esí nku embəj betan. ¹⁹ Mpok Moses ánánj ághátí bho bebhé Mandem menkem, asət ntábhénək hysəp, anεp babyək mmén amen achi chu are. Asət manonj mómpəj ne amen mmén, achəpti ne manyiεp. Asət ye ntábhénək hysəp wu, atap amεm manonj mə, amyakati ndü ekáti bebhé ne amuet bo mankem. ²⁰ Ndu ákə nə, are rεm be, “Manonj amen ákem nku anε Mandem anyu ne bhe ne ághati bhe be məmbúré yə.” ²¹ Enyu émət ke Moses amyakati nyaka manonj ndü etem ne ndü menyij menkem ebhen básət nyaka bechye Mandem kenókó ne bhə. ²² Diñí ká be békónj bebhé Moses, babhəj nyaka besət manonj ndu bekə beyă menyij mémbak pépép. Mbák manonj abhiki rəj amik, bápú foñoři bebú bho.

Kristo achye mmuet mbə akap ndu bépókə bebú bho

²³ Ěti εγὼ κε βάβhόηό nyaka bekɔ menyih ebhen bechi fá amik ebhen béchí ndíkandi menyihí mbəh ebhen bechi amfay be mémbák pépép enyu εγὼ. Ke ndu bekɔ menyihí mfay mémbák pépép βάbηh nyaka besət chi manəh amen acha manəh nnya. ²⁴ Kristo abhíkí rəh ndü ekeré Mandem ene bágħókó ne amə, ene échí ndíkándi ekerákap ene mbəh awu amfay. Achwe chi amem mbəh etem ene amfay ne achí are néne besí Mandem, ěti yese. ²⁵ Ne abhíkí rəh amfay ndu bechye mməet mbə akap ndəh ne ndəh mbə enyü mŕngo bachiăkap áchwe nyaka ndü móket ane achi Nyáhá Acha yěntiki mmíé ne manəh amen apu ami. ²⁶ Sayri sayri, mbə yi ārəh nyaka amfay ndəh ne ndəh ndu bechye akap, mbú yi abhəh bebhəh esəhəri te ndü ngwenti mmik. Ke abhésí ndəh amət ndak ámay ndü ngwenti mpok achye mməet mbə akap ane ápókó bebú bo. ²⁷ Ne nkúbhé mbə enyü Mandem árémé be mmu abhəh bégu ndəh amət, ne ánánh ángú, andəbhe noh chi manyé, ²⁸ enyu εγὼ κε echi ye be Kristo achyé nepém eni mbə akap ndəh amət ndu bépəkə bebú bo mankem, ne chəh ampet antwó, puyě ndu beferε bebú, ke ndu bεpeme bo abhen bachi ne amík ambi mánəh yi.

10

¹ Báyihí bebhé Moses, bechi mbə ndíkándi berítí menyih ebhen bebhəhə bétwə, puyě mbəh menyih ebhə. Enyu esí ene érəm be mánchyé nókó akap ndəh ne ndəh yěntiki mmíé épú kway nyaka bekɔ bo abhen bátwə ntá Mandem ndu bechye yi kenókó mánkwáy besí bhi ndü yěntiki mbi wáwák. ² Mbə akap wu ákú bo mambak pépép besí Mandem mbú bábηəet bechye wu? Mbú batí bho ápú pere təh bə ěti bebú bhap. ³ Ke akap ane báchye yěntiki mmíé, áchí nyaka chi enyih ene ékú bo mántik bebú bhap. ⁴ Échí

enyu eyə mbənyune manonj mponj ne manonj mmén ápú kway beferə mmu bebú anti wáwák.

⁵ Ĕti yə ke echi be mpok Kristo ábhónó nyaka bétwə fá amik, arem ntá Mandem be,

“Óbhíkí pəre yəŋ be bo mánychyé akabhénya ne menyũ akap ácháak. Ke əghókó chí mmuet nkwa əchyé me bé nchyé wə akap ne yə.

⁶ Akabhé nya besəŋ bechye wə ápú chye wə maŋák.

Yě chí akap ane bo báchye be ampəkə bebú ebhap apu chye wə maŋák.”

⁷ Ndem ye be, “Eta Mandem, ghó mé ne.

Ntwə beku enyij ene wə óyàŋ menká nkúbhé mbə enyũ basiŋi Ĕti ya amem ekáti eye.”

⁸ Kristo arem be,

“Ópú yəŋ, mánychyé wə akabhénya ne akabhé mbwət, ne yě chi enyũ akap achak,

ne akabhénya ene básəŋ ango

ne ópú bhəŋ maŋák

ne akap Ĕti bebú.

Báchyè akap ané bekoŋo bebhé Moses.

Arem nə yěndu bo báchye nyaka akap

chi bekoŋo bebhé Moses.”

⁹ Kristo árém nókó nə, apət arem be, “Eta Mandem, ghó mé né. Ntwə béku enyij ene óyàŋ menku.” Kristo átəŋ ndũ nerem ane yi árémé nə be Mandem aféré esí akap, afyé ane akə. ¹⁰ Ne Ĕti Yesu Kristo ákú enyij ene Mandem áyàŋ nyaka be yi anku, achye mmuet yi mbə akap ndəŋ amət ndak amay, séróp chi pépép besí Mandem.

¹¹ Ndũ nku nsí, yěntiki nchiakap áte nyaka ndũ betik, ndũ nebhuet ane báchye akap aré yěntiki nywəp, ndu béchye nkúbhé akap ane apu kway bepəkə bebú bho wáwák. ¹² Ke Kristo achye mmuet yi mbə akap Ĕti bebú

bho ndəŋ amət ne akap wu ákwáy ndű mpoknkem. Akó ye amfay achəko amem móket ane achi Nyájá, ebhě awónem Mandem. ¹³ Aré, ánoŋ Mandem ankə bömpap abhi mámbák mbə enək ene yi ányaŋa bekak are. ¹⁴ Nó ke echi be Kristo asət akap amət akə bo abhen Mandem ákú mambák abhi mánkwáy ndű yěntiki mbi besí Mandem mpoknkem.

¹⁵ Ne Efóŋó Bedyere nkwo átè ntísie be menyin ebhen bechi tetep. Ayámbi arem be, ¹⁶ Mandem Acha arem be, “Né chi nku nkə ane mbóŋó menyu ne böbha mpok ane manywəp ayə áfúéré. Chəŋ mfyé bebhé bha amem bati yap, nsin bhə amem nkaysi yap.” ¹⁷ Apet arem be, “Mprú pere tik chəŋ bebú ebhap ne bebéptí menyin ebhen bə bákú wáwák!” ¹⁸ Mánaŋ mámfóŋóri bebú bho, ntí apu pere bhak ane bə bəchye akap.

Séndók kekwoť ne Mandem

¹⁹ Bǎma, tǎndu manəŋ Yesu áróŋó amik ǎti yeŋe, sékway ye berem be sébhəŋ ngǎngəŋ bechwe ndű nebhúét ane achi Nyájá. ²⁰ Yesu ánájá anene ekat, achye bhese mbí akə ane nepém bé sénkwáy béfúet aré sendək te amem. Ekət ene yi ánéné chi mmuet yi ane yi áchyé, ndu ágú ǎti yeŋe. ²¹ Ne tǎndu sébhəŋ Nném Nchiakap ne yi ke ákémé ekeré Mandem, ²² séndók kekwoť ne Mandem ne bati ane tetep ne sénsíkí ntí enyu ene sepu pere makati yěnyin. Sénkə nə mbənyune Yesu anəŋ amyakati manəŋ ami ndű bati yeŋe ne áchí pépép, ne yə ápú pere taŋ bhese ndű yěnyin. Asó mmuet eyese nkwoť ne manyiep amen abhiki bhəŋ bakwap. ²³ Sénkém sayri nebhakánti enen sébhóŋó ndű menyin ebhen bétwə ambi ebhen sérəm be sebhaka ntí aré. Séké makati mbənyune Mandem mmu afyé bariep bechye bhese menyin ebhə ǎbhure bariep ami. ²⁴ Sémfyé ntí béghə enyű sékwáy menyikisi bati ane bati

bõnkwə enyu ene bákway bebhəŋ ekəŋ ne bho ne mánkə nəkə berítí menyiŋ. ²⁵ Séké fere ntí ndu bechem ne bati mbə enyũ mbək bo bábhǝŋǝ epɪŋ bekə. Enyiŋ sébhǝŋǝ bekə chi be sémfyé nəkə bati ntí, sayri sayri, néne, ené nywəp enen Yesu átwə nechi kekwət.

²⁶ Mbák sénchók batú, séndók ambi bekə bebú, ené sénánj séríŋí tetep ane Mandem, séndínjí bé yě akap achak apu ane ákway bekuti bebú ebhese. ²⁷ Mmu ane ákə nə, abhíkí pere bhəŋ yěnyiŋ echak ene yi ánoŋ, ebhiki fæet chi menoŋ ne becháy manyé ane átwə ambi ne ngó ané ádu gum gum gum ane ábhǝŋǝ mémemen bõmpap Mandem. ²⁸ Yě agha ane ábyak nyaka ebhé Moses ne bo bati apay, yě bati arat, mánte ntísie be akə nə tetep, báway yi kebhəŋ ntínso ne yi. ²⁹ Ná ne mmu ane ábyak Mmə Mandem? Bǎkaysi be ntiki ntémsí ane ábébhé áchá ákwáy ne yi? Enyũ mmu wu ǎsət manəŋ nku ane ákú yi ambak pépép besí Mandem mbə enyiŋ ene epú nyánjá, ne ǎrem ebúbə ɛti ɛfónǝ Bedyere mmu ákə berǐndu Mandem mémbak ne bõbhi. ³⁰ Sérɪŋi mmu ane árémé be, “Me ke nchí Nkeme kémbé.” Apet arem be, “Chəŋ Acha ántáj bõbhi.” ³¹ Békwen amó Mandem mmu achi nepém chi enyiŋ ene mmu ábhǝŋǝ bécháy.

³² Tik ka manywəp ane áfúéré ansem, mpok bákú amík ánéné bhe. Mpok yə, bǎté kpirí ndũ beyǎ besəŋəri ndũ mǎnũ ne bhə. ³³ Mpok achi nyaka ane básǝkoti, manchye nəkə bhe nenyok besí bho. Mpok achak bǎre té ansem bõ abhen báchye bhə esəŋəri enyu yə. ³⁴ Bǎbhəŋ nyaka ntínso ne bõkenəŋ. Ne mpok báfǝŋǝ menyiŋ ebhəka, bǎka ne maŋák be mankə nə, ndũ bǎríŋí be bǎbhəŋ menyiŋ ebhen becha ebhə, ne be bə bébhak mpoknkem.

³⁵ Bǎké rə ye nesiki nti eneka. Nétwə ne beyǎ nsáy.

³⁶ Bǎbhəŋ ye bete kpirí be mǎnkway bekoŋo nkaysi

Mandem, mǎmbəŋ menyīŋ ebhen yí afyé bariɛp bechye be. ³⁷ Mandem arem be, “Mandú mpok, mmu ane ábhóŋó bétwə, átwə, ne apú chəŋti mpok. ³⁸ Ke mmũ wa ane achi chak ábhak chəŋ nepém ndu ábhóŋó neka ne me. Ke mbák ánjá mmuet ansem, mpú bhəŋ maŋák ne yi. ³⁹ Ke mbák chi bese, sépú bo abhen báya mmuet ansem mangu manem. Séchí chí bo abhen sébhóŋ neka ne Mandem, ne yi əpeme bhese.”

11

Bǎ abhen babhəŋ neka ne Mandem

¹ Bəbhəŋ neka ne Mandem chi yi? Chí neka ane mmu ákà be enyīŋ ene yi abhaka nti be chəŋ ambóŋ ébhəŋ bífákári, ne ménóko ne nti nenkem be menyīŋ ebhen mmu apú ghó ne amík béchi tetep. ² Neka enen bo abhen te nyaka ke nékú nyaka Mandem arem be bə bákə sayri.

³ Neka ke nékú séríŋí be Mandem asət chi eyəŋónyu eyi ke əghoko mmik. Eyə étəŋ be menyīŋ ebhen séghə ne amík bífú chi ndũ menyīŋ ebhen mmu apu kway beghə ne amík.

⁴ Neka Ábel ke nekə yi achye nyaka Mandem akap ané ákwáy achá ane Ken. Nesət ane Mandem ásóré akap Ábel atóŋ be aká be Ábel achi chak besí bhi. Yəndu Ábel ágú, neka eni nékə abhuet berem kepi ntá yese tē echəŋ.

⁵ Neka enen Enək ke nékú Mandem asəre yi amfay ené yi abhiki ghó newú. Ékə yě mmu keghó yi ndu Mandem anaŋ asəre nyaka yi. Ke Mandem ápéré sət Enək, ánəŋ atəŋ nyaka be abhəŋ maŋák ne yi. ⁶ Bəghə ye be mbák mmu abhíkí bhəŋ neka ne Mandem, épú kway befakari be Mandem ambəŋ maŋák ne yi. Yě agha ane árəŋ kekəwət ne Mandem abhəŋ ménóko be Mandem achi, ne be əchyè ákap yěntiki mmu ane áyàŋ yi ne nti eni nenkem.

⁷ Neka Nóa ke nékú be, mpok Mandem ásémfí yi ěti menyih ebhen yě mmu abhiki re ghó nyaka ne amík, anoko, aghoko erem áchwí, achwe amem ne efo eyi enkem, Mandem apeme bhó. Neku Nóa aku nò eghori ékwén amuet bō mmik ne. Mandem asot be Nóa achi chak ndu abhōh nyaka neka.

⁸ Neka Ábraham ke nékú yi ákú enyih ene Mandem aghati yi. Mpok Mandem ábhíjǐ yi bé ámfá, ándók nebhuet ane Mandem afyé bariep bechye yi, aró etok eyi, are kó andok noko, kerihǐ atú ané yi ároh. ⁹ Neka eni ke nékú yi achokó atú ane Mandem afyé bariep bechye yi. Abhak aré, achokó ndu bétém mbó be achi chi kenkó. Enyumot, móywi Áisek, ne ebháre móywi Jekóp, bo Mandem afyé nyaka bariep bechye bhó mmik yó nkwo, báchókó ndu bétém ne yi Ábraham. ¹⁰ Ábraham achókó nyáká ndu bétém mbonyune abháká nyaka nti ndū etok ene ébhak mpoknkem ene Mandem ábhóhó nkaysi enyu ebhōhó bebhak, yímbōh ate yó.

¹¹ Neka enen Sará ngoré Ábraham ke nékú yi ákway nyaka bépókó menié, yěndu mamie yi ánáj acha nyaka ané ngoré ane akway bepoko menié. Ébhak enyu yó mbonyune anókó nyaka be Mandem achi Mmū tetep, ne ábhère bariep ami. ¹² Mpok yó, Ábraham anáj akok nyaka tontó, enyu ené yi apu pere kway bebhōh bó. Yě nò, bebhárébhó bhi báyá kpát mbó mambě mfay ne mbó ěsiép ene echi angokonyén enyu ene yě mmu apu kway bepaya bhó.

¹³ Bōbhen mankem babhōh nyaka neka ne Mandem te ndiere newú. Ne yě mmu wap abhíkí bhōh nyaka menyih ebhen Mandem afyé bariep bechye bhó. Bághò nyaka bhó ghó te nekó nesie, bábhōh beyǎ manák mándeme noko be báchi chi mankó abhen báfère fuet fá amík. ¹⁴ Ne bo abhen bárèm enyu eyó bátòh kponoroh bé báyan etok ene

bə bábħìjɪ be ɛyap. ¹⁵ Mbə etək ene bə báfú are kě bákàysi, mbú báyàŋ nyaka mbi bepetnsem aré. ¹⁶ Báyàŋ nyaka chi etək ene érí échá, nɔ chi ene echí amfay. Ĕti yə kě ntíánwɔp apu ne Mandem be bə bábħìjɪ yi be Mandem awap. Séríjɪ nɔ mbənyune Mandem aghókó etək abħure ntá yap.

¹⁷ Neka Ábrahim ke nékú be mpok Mandem áchyé yi nemɔ ndu aghati yi be ándók ányché móywi Áisek mbə akap, Ábrahim mmu Mandem afyé yi bariɛp, aka bechye njaŋa móywi mbə akap. ¹⁸ Aka beku nɔ yěndu Áisek ére kě Mandem afyé nyaka Ábrahim bariɛp ĩti yi be, “Áisek ke achi mmó ane áku chɔŋ ómbɔŋ beyă bebhárébhɔ.”

¹⁹ Ábrahim anoko bé ye Áisek agü gu, Mandem äkway beku bawú mampetnsem ndü nepém. Sékway ye berem be Áisek achí nyaka chi mbə mmu ane ánánj ágú ke Mandem aku yi afú ndü newú, apetnsem ntá etayi.

²⁰ Neka Áisek ke nékú yi áyééré nyaka bəbħi Jekóp ne Isau, aghati bhɔ ĩti áfók ane átwo ansem.

²¹ Ne neka enen Jekóp ne Mandem ke nékú yi áyééré bə móywi Joséf bati apay mpok yi arəbħe kekwoɔt begu, aghəko mmæet ndü ntem eni, achye Mandem kenókó.

²² Neka enen Joséf ne Mandem kě nékú bé mpok yi arəbħe chi bégu, arem ĩti nefú ane bo Israel bábħóŋj nyaka befu etək Íjip, ne aghati bhɔ be mpok bə báfù, mánsot beghɛp ebħi mandək ne bhɔ.

²³ Neka enen chi ne nno Moses ke nékú bábħésé yi anywɔp ndü batəŋ arat mpok bábħé yi, bé báké way yi. Bákú nɔ ndü bágħó be Moses ari acha, bə kechay bekwen ebħé Mfɔ Íjip.

²⁴ Neka Moses ne Mandem ke nékú be mpok yi ágó aghaka esakámu ake ka bo mámbíjɪ yi be mmɔ mɔmfɔ Íjip ane ngərə. ²⁵ Arem be echi sayri bebhəŋ esəŋəri ne

bo Mandem echa ményie nepém enen bebú ndu mómbijì mpok. ²⁶ Aghǒ nyaka be éri mámbyak yi ěti Mpepe Mandem afyé nyaka bariép be átd echa yi bebhǒj keném etǒk Íjip. Ébhak enyu eyǒ mbǒnyune yi ándǒj nyaka chi akap ane átwǒ ambi.

²⁷ Neka Moses ne Mandem ke nékú yi arǒ etǒk Íjip kecháy beběnti Mfǒ Íjip. Aképn̄ti, arǒk mbǒ be yi ághǒ nyaka Mandem mmǔ bo bápú ghǒ ne amík. ²⁸ Neka Moses ne Mandem kě nékú yi ághátí bo Israel be mámbúrē Epǎ Nekijì. Arem be bǒ mámyákátì manǒj mómen amfay ndǔ bechíkí mfay ebhen babh̄nywǒp ayap, be ángel Mandem ane ábhǒjǒ nyaka beway yěntiki mǒmbi bo Íjip, ánánj ángáká ndǔ eket ené mmu Israel, ankiñj, ketǒk yě mmǒ wap.

²⁹ Neka ke nékú bo Israel bákó bápé manyu ane bábhiñj be Manyu Chu mpok ákórē mbiñ epay, érǒp mbǒ be bákǒ chi ndǔ mmik ane nnyén nérpú fǔet are. Ke mpok bo Íjip má mó bekǔ enyumǒt, nnyén négbókó nérpǒkǒ bhǒ mankem.

³⁰ Neka enén bo Israel ne Mandem ke nékú bákó bághábhéri etǒk Jeríko ndǔ manywǒp tándrámpǒt, nkok ané ákábhé etǒk, ámóko akwen. ³¹ Neka enen ngǒré-nekǒ ane aka nnyén be Ráhab ke nékú yi ásórē nyaka bǒ abhen bǎrǒjǒ ndu beghokoti kep̄i abhese amem eket eyi, yí kegú mpok amǒt ne bo abhen bapú ghok nyaka Mandem.

³² Mbák ndǒk ambi bérem ěti bo abhen bábhǒjǒ nyaka neka ne Mandem, ne menyij ebhen bǒ bákú, nchí rem ngaka fá? Mpok apu berem ěti Gidion, ne Bǎrak, ne Samsin, ne Jéfta, ne Debhít, ne Samuel ne baremé kep̄nti mankem bachak mankem nkǒwǒ. ³³ Neka enen bǒ bho bábhǒjǒ nyaka ne Mandem ke nékú mbǒk ayap mánú ne betǒk bechak básǒt awónem. Báchák bákém etǒk enyu ene echi chak, ne bábhǒj menyij ebhen Mandem afyé nyaka

bariep bechye bhə. Neka enén abhénéfú nékú manyŭ ané nkə áchók. ³⁴ Mbək yap mánéme ngó ane ádu gum gum gum, wu kesəŋ bhə. Mbək yap bábúe bŏ abhen báyaŋ nyaka beway bhə ne akparenja. Yěndu bábhíkí bhəŋ nyaka betəŋ, betəŋ békó bə amuet. Mbək bábhák betəŋtí batemé nenu abhén mánú básət awónem amfáy nkwo batemé nenu abhen betək bechak, ne bákú nkwo wu bábúe. ³⁵ Neka nékú mbək baghəré bəghŏ ndŭ bŏbhap abhen bágú bápérénsəm ndŭ nepém.

Bádén mbək kpát bágú, yě nə, bə keka béfere nti ne Mandem be mamfere bhə amó. Báká be éri tontó be bə mángú bé Mandem ankə bə mampetnsem ndŭ nepém enen néri necha. ³⁶ Bo básókóti mbək yap, ne bádákáti nsem eyap ne bekpa. Báfyé báchák ngem amó ne mamese bhə amem bekerékenəŋ. ³⁷ Bátémti mbək ne batay baway, bákpót abhénéfú mbiŋ epay ne nsŏ. Báwáy báchák ne bə akparenja. Mbək yap béré kə ne nkwobhémén amuet mbə eyap nden, ne babhak ndu kecherp. Bo béré chye bhə nenyok ne besəŋəri menyu ne menyu. ³⁸ Báróbhe bóŋóbóŋ amem ebhi ne ndŭ mmik njie, mámbese nəkə amem bəbasem ne amem babhok. Mmiki ne abhíkí kway nyaka nebhuet ane berítí bo mbə bhə bábhak are.

³⁹ Ěti neka enap, Mandem arem be bŏbhə mankem bákú sayri. Yě nə, yě mmu wap amət ake bhóŋ menyiŋ ebhen Mandem afyé bariet bechye bhə. ⁴⁰ Mandem abhŏŋ nyaka menyiŋ ebhen bérí béchá anti ntá yap, ne bə bechi ntá yese nkwo. Ne echi be besé ne bhə séchem nebhuet amət ke bese mankem sénkwáy ndŭ yěntiki mbi besí Mandem.

12

Mandem änyure besé mbənyune achi Etayese

¹ Mbák chí bese, beyä batísie bakap bhese. Ndu echi nò, séndó ye yěntiki enyìḡ ene énwòp bhese, ne bebú ebhen bégwòt bese, sénjet ntiet ane sébhóḡó béjet ne ekíkí. ² Ndu séjèṭ, séntép amík amuet Yesu. Yí ke ánéné mbi be sembòḡ nēka ne yi. Ne yíre kě nēka enesé néjwi pòot mbò enyu nebhoḡo bebhak. Aká nyaka begu ndũ ekotákátí, abyák ntíánwòp ane achi ndu enyũ newú enò, mbònyune arínjí nyaka be maḡák achi ambi amen Mandem abhúré ntá yi. Néne, achí ebhe awónem Mandem ndu enòkó kefḡ eyi.

³ Kaysí ka Yesu mmu bḡ bebú báre ka yi bebéptí menyìḡ, yě nò ate kpirí ndũ menyìḡ ebhò menkem, be bati áké ném be amem, mǎmfere amò. ⁴ Ndú nenu enen mǎnù ne bebú, yě mmu yweka abhíkí re chye ntí ḡti nenu enò. ⁵ Bǎghókóntik eyòḡ ene Mandem ághátí bhe mbò bḡbhi ndu béfyè bhe ntí? Arem nyaka be
 “Mówa, óké sòt mbò eráká ndak,
 nenyure ane Acha ányùre wò,
 ne óké rò nti néném wò amem,
 mpok yi áchyè wò ntémsí.

⁶ Dínjí be Acha ányure mmu ane yi akòḡo,
 ne àtemsi yěntiki mmũ ane yí ásóré be móywi.”

⁷ Kép yé ka nti ndũ esòḡori ene bǎghò. Chi mbi ane Mandem ányùre bhe. Eyò étòḡ be Mandem asòt be mbò bḡbhi. Ntiki mmó etayi apu nyure yi mbák ákú ebéptí enyìḡ? ⁸ Mbák Mandem apu nyure bhe mpok ane bǎkú ebéptí enyìḡ mbò enyũ yi ákú ne bḡbhi mankem, nò bǎpú bḡbhi tetep. Nò nò bǎchi chi mbò bḡ-enòḡ. ⁹ Ne ndu béròḡ ambi, mpok bótáyese abhen fá amík báchyè bhese ntemsi ndũ bekwéné ebhen sékú, séchyè bhò kenókó, ná ne ḡtayese ane amfay? Sébhòḡ bechye yi mmu ábhóḡó befóḡó ebhese kenókó encha, ne chòḡ sémbòḡ nerpém.

¹⁰ Botayese mányùre nyaka bhese ndu mómbiṅi mpok mbò enyũ bó bághók be éri ntá yese. Mbák chi Mandem, nenyure ane yi ányùre bese achi ndu bekũ bhese beri mbonyune εγὼ ékwak bhese sembak nyáná mbò yímbõṅ.

¹¹ Yěntiki mpok ane mányùre mmu ébhak ntá yi mbò enyiṅ ene ebhiki ri, puyě mbò ene eri. Ke ansem mpok, bo abhen bághókó enyiṅ ekò mpok ane mányùre bhò, bákũ menyiṅ ebhen bechi chak besí Mandem, ne kpák ábhak amem bati yap.

Enyũ bakoṅo Yesu babhõṅ bebhak

¹² Těndu bãriṅi enyu εγὼ, kũ ka amò yweka ane áwèt ántáj ndu bekũ betik. Tě ka sené be bekak ebheka béké p̄ere wet gbagbãḡbak. ¹³ Kò nókó ká ndũ babhi ane achi chak. Bo abhen bekak ebhap bébhíkí sene amik mánkõṅó babhi yó, ne chõṅ maṅok ayap ane ábhíkí taṅ, ántaṅ.

¹⁴ Yěntiki mmu yweka ánú bebhak kpák ne bo mankem, anu bebhak nyáná besí Mandem, mbonyune mmu ane apu nyáná apú kway begõ Acha. ¹⁵ Kũ ká yěntiki enyiṅ be yě mmu áké rò berĩndu Mandem memfuet yi. Kũ ka yěntiki enyiṅ be yě mmu áké nen mbò kéngó-bechi. Menyũ bo bhò bátwò ne esõṅõri máncõṅti bapém beyã bho. ¹⁶ Kũ ka yěntiki enyiṅ be yě mmu yweka ake chwe ndũ barak epúsí ne be yě mmu áké bhák ane apu bhõṅ mpok ne Mandem, mbò Isau mmu átí kesénsí eki ntá manõ ane mónkwen ěti nchaṅ nenyíé amat. ¹⁷ Bãbhõṅ beriṅi be mpok ane yi ánán ákú nò, are yaṅ be etayap ánjét yi mmu achi nsensi, ke etayap anisi mbonyune ábhíkí bhõṅ nyaka mbi beyibhiri enyiṅ ene yi ákú yěndu mówu áyàn nyaka áfók ne babhese amík.

¹⁸ Tik ka nebhuet ane băté are ndu berõṅ kekwoṅ ne Mandem. Bãbhíkí te chi ndu nebhuet ane mmu ákway betok ne awó mbò enyũ bo Israel báté nyaka aneré-njie

Sináy, mángó nòkò ndũ ngó ádu amfäy njie gum gum gum, bághó ejuri ene égiri pyò ndu échwé, mban kepere ghò, ne mbúép atanatan ánu nòkò. ¹⁹ Ne bághók etantí eyòjò mmba, ne bághók Eyòj Mandem nkwo. Becháy békém bò, bábhò menikmuet be Mandem andò berem kepi ne bhò, ²⁰ mbonyune enyij ene yi ághátí bhò chi enyij ene echa betan ebhap. Äghàti nyaka bhò be

“Mbák mmu antòk njie-ne,
temtí ká yi ne batay mǎngwáy,
yě chi nnya, temtí ká wáy
mbák atòk njie ne.”

²¹ Enyij ene bò bághó ébhak enyij béchay tontó, kpát Moses yímbon arem be,

“Mmuet äwet me gbagbǎghak ne becháy.”

²² Ke mbák chí bhe, bätwò kekwoòt ne njie Síon ne yò chi etòk Mandem mmu achi nepém. Etòk eyò chi Yerúsalem ane amfay. Ngémtay bóàngel Mandem báchí aré ndũ epǎ manǎk. ²³ Bätwò ndũ echeme bõmbi Mandem abhen yi ásíjǐ manyén ayap amem ekáti eyi amfay. Bätwò ntá Mandem mmu átàn bho mankem. Bätwò bǎchem ne befónó bo abhen bayambi bätwò. Chí befónó bo abhen bachi chak, abhen Mandem ákù bákway ndũ yěntiki mbi besí bhi. ²⁴ Bätwò ntá Yesu mmu áte nenti Mandem ne bõ mmik ke Mandem anyú nku nkò ne bhò. Bätwò ndũ manonj Yesu amen yi amyakati be amuet. * Manonj mi atéé ndu enyij ene érí echá ené manonj Ábel atee ndu ntí ywi. †

* ^{12:24} sékway berem be, Nebhõnet 4.10: “Manonj Yesu amen yí ámyákátí be amuet” mbonyune Yesu agũ nyaka be Mandem amfonjori bebú bhese, ke newú Ábel nétwò nyaka chi ne ntémsí. † ^{12:24} Ábel ädi nyaka be mfay ankeme kembe: Ke manonj Yesu ädi be mfay angò bhese ntínso.

²⁵ Sot ká mpok be bǎke byak mmũ ane ághàti bhe menyih ebhen. Bo Israel báchòk nyaka batú ntá mmu ane áyèp bhə batú fá amik. Mbák bó bápú kway nyaka bébue be báké chwe ndũ esəŋəri, nə chəŋ entəŋ mbəŋ encha be sémbúe mbák sébyàk mmu ane achi amfay, ne áyèp bhese batú? ²⁶ Ndu mpok eyə, Mandem ärem nyaka kepi, mmik anyikisi, ke néne afyé bariəp be, “Chəŋ nkə mmik anyikisi ndəŋ achak gbogbögbo, ne puyě mmik yóyó, ke mfay nkwo.” ²⁷ Eyəŋ ene be, “Ndəŋ achak” étəŋ bhese kpoŋoroŋ be chəŋ Mandem amferə menyih ebhen békway menyikisi, menyih menkem ebhen yi ághókó, be ebhen bepu nyikisi méndəp.

²⁸ Sénkáká ye Mandem mbənyune ákú be sémbák bo abhen yi achi Mfə wap, ne kefə eki kəpú ekən mmu ákway menyikisi. Ndu échí nə, sénchíe Mandem kenókó ekən kéchyè yi maŋák, sənsepti mmuet besí bhi, sémbóŋ becháy besí bhi, ²⁹ mbənyune Mandem ayese achí ngó ane ásəŋ yěntiki enyih.

13

Manyé amen ngwentí

¹ Dók ká ambi bekəŋ bati ne ekəŋ ene bakoŋó Kristo.

² Báké nók besyepti manko, sayri mbənyune mbək bho básiepti nyaka manko ne éfákari be básiepti boáŋgel kerihí be chi boáŋgel. ³ Kaysí nókó ka bo abhen báchí ekerékenəŋ mbə be bächí are ne bhə. Kaysí nókó ka bo abhen bati bakwəŋwəŋ bächye bhə esəŋəri, təndu be nkwo bákway bebhəŋ esəŋəri bə bhə. ⁴ Bo mankem bábəŋ bekem nebhay ne kenókó. Yěntiki ngərə abəŋ bebhak tetep ne nném, yí kekwen berwəp, nném nkwo abəŋ bebhak enyumət, mbənyune Mandem apú rə bétəŋ mmu ane ákú epúsí ne nkwené berwəp.

⁵ Bǎké nyie ekəŋ ne nkáp. Yěntiki mmu abhəŋ bebhak maŋák ne enyih ene yi ábhóŋó mbənyune Mandem yimbəŋ arem be,

“Mnú kway berə wə,

mnú kway beferə ntí ne wə.”

⁶ Ndu échí nə, sékwáy berem ne ntǐ nenkem be,

“Mandem Acha achi nkwak wa,

mnú chay yěnyih,

mmu ákway bekə me yi?”

⁷ Kaysí ka böbati bheka, bó bho bághàti nyaka bhe Eyəŋ Mandem. Kaysí ká beri ebhen béfú ndü nepém enap, mǎmbəŋ neka ne Mandem mbə bhə. ⁸ Yesu Kristo achí enyumət eyu, ne echəŋ, ne mpoknkem. ⁹ Mbək bho bátəŋ menyih ebhen bechi bekə ne kekúrí. Bǎké rə ye menyih ebhen bó bátəŋ mémpókó bhe mǎngúré ebhi. Eri be berǐndu Mandem ménkə bati yeŋe antəŋ, puyě chí bebhé ətí nenyíé. Bebhé bhə bépú kwak bo abhen bákəŋə bhə.

¹⁰ Sébhəŋ éfémé akap ene bachiäckap abhen bákə nyaka betik amem etem bábhíkí bhəŋ ngəngəŋ besət enyih are manyíé.

¹¹ Mǔngə bachiäckap əsət nyaka manəŋ nnya ane báyáy ndu bechye akap anchwe amem nebhet ane áchí nyáŋá anchye akap be Mandem amfoŋori bebú bhə. Ke mbák chi mbəŋ nnya ene báyáy, báfú nyaka etək ne yə ke mánsəŋ. Bápú səŋ yó amem etək.

¹² Enyu yə nkwo ke échí nyaka ne Yesu. Aghə nyaka esəŋori, agu chi nefí, puyě amem etək. Akə nə be manəŋ mi ankə bo mámbák nyáŋá.

¹³ Sémfú yeka amem etək sendək sentemeri yi nefí, sémbəŋ ntíanwóp ané yi ábhóŋó nyaka.

¹⁴ Séndók mbənyune sebhiki bhəŋ etək ene ebhak mpoknkem fá amik. Séyàŋ chi etək ene ebhəŋə bétwə.

¹⁵ Ndũ nnyén Yesu, sénchíe nókó Mandem bakak mbò aywese akap. Akap wu chí nerem ane sérem ne manyu yese be yi ke achi Acha.

¹⁶ Bǎké rǎ bekũ berì, ne bekwak bati ne menyìḡ ebhen bǎbhǎḡ. Enyũ akap wu ke Mandem ábhǎḡ maḡák ne wu.

¹⁷ Ghók nókó ka bǒbati bheka, mǎmbóḡ neseptĩmæt besí bhap, mbǎnyune bǎ ke báyìḡi bhe, mbò bo abhen bǎbhǎḡó béghátí Mandem enyu bǎ bákémé bhe. Ghók nókó ká bhò be mánkũ betik ebhap ne maḡák, ne be bǎ báké bhǎḡ kesóti.

¹⁸ Ník nókó ká mmæt ěti yese. Sérìḡi be bati yese achi pépép, ne séyaḡ bebhak chak ndũ yěntiki enyìḡ ene sékà.

¹⁹ Nchí ghati bhe ne nti ena nenkem be mǎník nókó mmæt ěti ya be Mandem ankwak me mpet ntwǎ ntá yeka mandú mpok.

Nenikĩmæt enen mmu ane ásìḡí ekáti ene

²⁰ Mandem mmu ákà be bati ayese ambak amem kpák, ámbák ne bhe. Yi ke ákú Acha yese Yesu Kristo áfú ndũ nēwú, apetnsem ndũ nepém. Yi, Yesu, chi Mbabheri bághǎḡḡmén ngo, ane ábhabheri bo Mandem mankem. Échí enyu yǎ mbǎnyune manǎḡ emi arǎḡ nyaka amik ndu bekũ be nku ane Mandem ányú ne bo ánté mpoknkem.

²¹ Mandem ányché bhe yěntiki erítí enyìḡ, be mǎnkǎḡó nókó menyìḡ ebhen yi áyàḡ mǎnkũ. Mandem ankũ Yesu Kristo ankwak be mǎnkú nókó menyìḡ ebhen béchye yi maḡák. Sénchíe Yesu Kristo bakak mpoknkem ěti keném eki. Amen.

Beyǎḡó ngwenti

²² Bǒma, mpet nchí ghati bhe be mǎnsǎt eyǎḡ eya ene nsìḡí ndu béfyē bhe nti ne ekébhénti. Mbíkí siḡ erórí ekáti.

²³ Nchí yaŋ mǎndiŋi be báféré mǎmáyeŋe Tímoti ekerékɛnɔŋ. Mbák yi antwɔ ayak, chɔŋ ntwó ne yi ndu beghɔ bhe.

²⁴ Kaká ká bǔbati bheka mankɛm, ne bo Mandɛm báchák mankɛm. Bǔnkwɔ abhɛn báfú Itali bító bhe bakak.

²⁵ Bɛrɪndu Mandɛm mémbak ne bhe mankɛm.

Ekáti Nku Nkɔ

New Testament in Kenyang (CM:ken:Kenyang)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kenyang

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kenyang

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Mar 2019 from source files dated 12
Mar 2019
0a400be4-2dfe-565d-bdea-5f3d59d48520